

درآمدی بر عناصر تأثیرگذار بر محیط سیاسی-امنیتی ایران

نویسنده:

مرتضی شیروودی

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مرکز انتشارات راهبردی

تهران - ۱۳۹۸

سروشانه	شیرودی، مرتضی، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	درآمدی بر عناصر تأثیرگذار بر محیط سیاسی - امنیتی ایران/ نویسنده مرتضی شیرودی؛ ویراستار ادبی اکبر بتویی، رضا خدایی؛ ناظر ویراستار مرتضی چشمه‌نور.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۳۱۴ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۸۸۵-۹۷-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۳۰۱] - [۳۱۳]
موضوع	امنیت ملی - ایران
موضوع	National security-- Iran
موضوع	امنیت ملی - ایران - جنبه‌های سیاسی
موضوع	National security -- Political aspects -- Iran
موضوع	امنیت ملی - ایران - آینده‌نگری
موضوع	National security-- Iran-- Forecasting
شناسه افزوده	دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، انتشارات
رده بندی کنگره	UA۸۵۲
رده بندی دیویی	۳۵۵/۰۳۳۰۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۸۳۹۷۱

درآمدی بر عناصر تأثیرگذار بر محیط سیاسی-امنیتی ایران

نویسندگان: مرتضی شیرودی

ویراستار ادبی: اکبر بتویی - رضا خدایی

ناظر ویراستار: مرتضی چشمه‌نور

صفحه‌آرا: حامد آریانی

طراح جلد: زهرا مهدوی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

ناشر: انتشارات دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۸۰۰۰۰ ریال

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مرکز انتشارات راهبردی

نشانی انتشارات: تهران، ضلع شمالی بزرگراه شهید بابایی، بعد از اتوبان هنگام،

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی

نشانی اینترنتی: www.sndu.ac.ir

تلفن ۲۲۹۷۰۳۴۳

فهرست مطالب

مقدمه؛ استعمارفرانو..... ۱۵

پروژه جهانی سازی؛ پلان کلی..... ۴۵

ایران و عصر تأثیرگذار بر محیط سیاسی-امنیتی..... ۱۰۱

نتیجه با نگاهی به آینده..... ۲۷۳

منابع..... ۳۰۱

پیشگفتار

طی ۱۵۰ سال اخیر، محیط سیاسی-امنیتی ایران، دائماً و بیش از گذشته در حال تغییر بوده است. این تغییر ناشی از دودسته عامل داخلی و خارجی است که مرتب دچار دگرگونی شده‌اند. تغییر نوع حکومت از قاجاریه به پهلوی و از آن به جمهوری اسلامی، مهم‌ترین عامل در جابه‌جایی نخبگان و به تأسی از آن، تغییرات عمیق و دامنه‌دار در متحدان داخلی و خارجی ایران شده است. در فضای بین‌المللی، تغییرات شگرفت‌تر صورت گرفت. صف‌بندی‌های جدید پیدا شد. منافع ملی مفاهیم جدیدی یافت، قدرت مفهوم قبلی را از دست داد. همه این‌ها در پیوند با داخل، اثرگذاری‌های شگرفی را بر محیط سیاسی-امنیتی ایران بر جای گذاشت.

یکی از قالب‌ها برای فهم تاریخ، درجه و عمق و تحلیل تغییرات سیاسی-امنیتی ایران، چارچوب نظری استعمار در سه سطح عصر قدیم، دوره جدید و عرصه فرانو است. استعمار در دو دوره اول، در پیرامون مستحکم با استبداد داخلی، ظاهر شد. این دو، در یک نیاز متقابل یکی برای ماندن در قدرت (استبداد) و دیگری برای غارت بیشتر (استعمار) محیط سیاسی-امنیتی ایران را در جهت منافع خود تحت تأثیر قرار دادند. در عصر استعمار کهن، دولت استبدادی ایران یا تن به نفوذ داد یا اشغال شد. تنی از خاک کشورش را پذیرفت و یا بخشی از آن را برای همیشه در اختیار استعمارگران قرار داد اما در دوره جدیدتر، شکل پیچیده‌تری از روابط بین دولت‌های استبدادی و استعماری برقرار شد که شکل نوینی به محیط سیاسی-امنیتی ایران بخشید. در این دوره، دول استعماری بدون تصور نظامی و با هزینه‌ای کمتر در تلفات انسانی و مالی، بلکه صرفاً با حمایت از عناصر سرسپرده، محیط سیاسی-امنیتی ایران را بیش از گذشته، در اختیار گرفتند.

پیچیده‌ترین بخش استعمار، در استعمارفرانو تبلور یافت که در آن، حتی عناصر شناسنامه‌دار و یا تابلو دار استعمار دیده نمی‌شوند بلکه استعمار با اتخاذ شیوه جدید، خود را از چشم افکار عمومی پنهان کرده و از طریق تأثیرگذاری‌های مجازی و فرهنگی، تعداد زیادی از نخبگان و مسئولان کشور ایران را بدون آن‌که بدانند به خدمت گرفته است. استعمارفرانو

برآمده از تحولات جدیدی است که به تأسی از مبانی تمدن غربی رشد کرده است. بی‌تردید می‌توان جهانی‌سازی را مصداقی از استعمارفرانو دانست که واگرایی کشورهای اسلامی از ایران را در نیل به ثبات منطقه‌ای متأثر ساخته‌اند البته، بخشی از این واگرایی‌های منطقه‌ای در قالب جنگ‌هایی چون دو جنگ خلیج فارس بروز کرده است اما به نظر می‌رسد حوادثی چون آنچه بعد از انتخابات دهم ریاست‌جمهوری ایران روی داد با ماهیت استعمارفرانو در چارچوب جهانی‌سازی، همراه‌تر است. شاید بتوانیم داعش را پدیده‌ای بدانیم که ماهیت سخت‌افزاری و نرم‌افزاری استعمارفرانو بیشتر متأثر بوده است اما علی‌رغم افزایش خطرهای سیاسی-امنیتی برای ایران، قدرت نرم انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی در مواجهه با خطرانی چون چهره خشن صهیونیسم افزایش یافته و امید است سرانجام نظام سیاسی امنیتی جهان، در اختیار حکومت مستضعفان جهادگر قرار گیرد.